

Vergaderjaar 1996–1997

25 130

Najaarsnota 1996

Nr. 1

BRIEF VAN DE MINISTER VAN FINANCIËN

Aan de Voorzitter van de Tweede Kamer der Staten-Generaal

Den Haag, 29 november 1996

1. Inleiding en samenvatting.

In deze Najaarsnota wordt een overzicht gegeven van de wijzigingen die sinds de Vermoedelijke Uitkomsten 1996 (zoals geraamd in de meest recente Miljoenennota) zijn opgetreden in de begrotingsgefinancierde uitgaven en niet-belastingontvangsten. Voor de premiegefinancierde delen van de Sociale Zekerheid en Zorgsector zijn ten opzichte van de Miljoenennota 1997 geen nieuwe inzichten beschikbaar. Voorts wordt ingegaan op de meest recente inzichten in de realisatie van de belastingontvangsten 1996 en het beleidsrelevante financieringstekort.

In tabel 1 worden de mutaties in de netto-uitgaven op de Rijksbegroting – onderverdeeld naar de budgetdisciplinesectoren – ten opzichte van de stand Miljoenennota 1996 gepresenteerd.

Tabel 1 De budgetdiscipline relevante netto-uitgavenontwikkeling op de Rijksbegroting 1996 (in miljarden; in de kolommen «verschil» is tekortverlagend);

Netto-uitgaven	MN 1996 (1)	VJN 1996 ¹ (2)	VU 1996 ¹ (3)	NJN 1996 (4)	Kader (5)	Verschil (4)-(3) (5)-(4)	Verschil (5)-(4)
Rijksbegroting in enge zin	151,5	150,4	149,8	149,6	152,5	– 0,2	– 2,9
Sociale Zekerheid t.l.v. de Rbg	23,2	22,9	22,1	22,1		– 0,1	
Zorg t.l.v. de Rbg	4,3	4,3	4,3	4,3		– 0,0	
Totaal						– 0,3	

¹ Inclusief de ramingstechnische veronderstelling uit hoofde van de in=uit-gedachte.

Uit de tabel blijkt dat ten opzichte van de stand Vermoedelijke Uitkomsten de voor de budgetdiscipline relevante netto-uitgaven met ruim 0,3 miljard (312 miljoen) neerwaarts kunnen worden bijgesteld. Ook bij de netto-uitgaven die niet onder één van de onderscheiden uitgaven-

kaders vallen, doen zich meevallers voor. In totaal kunnen deze posten per saldo met 0,4 miljard worden verlaagd. De verlaging van deze uitgaven wordt in hoofdzaak veroorzaakt door de meevallende ontwikkeling op de rentedragende studieleningen, de herfinancieringsverliezen Rijksleningen uit hoofde van de bruteringsoperatie, de verkoop van de DAF-aandelen en vertraging van projecten die uit het Fonds Economische Structuurversterking (FES) gefinancierd worden. Daartegenover staan onder andere hogere uitgaven ten laste van het FES voor de betaling van de Hogesnelheidslijn-zuid aan België ad 181 miljoen.

Op grond van de voorlopige realisatiecijfers tot en met oktober mag voor dit jaar rekening gehouden worden met meevallende belasting-opbrengsten (zie ook paragraaf 3 van deze nota).

2. De begrotingsgefinancierde netto-uitgaven

De in deze nota geïnventariseerde (per saldo) neerwaartse bijstelling van uitgaven en opwaartse bijstelling van ontvangsten die onder de budgetdisciplinesector Rijksbegroting in enge zin vallen, belopen te zamen 878 miljoen. Daarvan moet worden afgetrokken het bedrag dat reeds bij Voorjaarsnota 1996 aan onderuitputting was ingezet als tegenhanger van de toevoeging aan de begroting 1996 in verband met de eindejaarsmarge 1995. Het gaat hier om een bedrag van 635 miljoen. De netto-uitgaven onder de budgetdisciplinesector Rijksbegroting in enge zin kunnen ten opzichte van de Vermoedelijke Uitkomsten derhalve met 243 miljoen neerwaarts worden bijgesteld.

De onderschijding bij de begrotingsgefinancierde netto-uitgaven van de Sociale Zekerheid bedraagt 125 miljoen. Ook voor de begrotingsgefinancierde netto-uitgaven Sociale Zekerheid en Zorg zijn bij Voorjaarsnota 1996 tegenposten opgenomen voor de toevoegingen van de eindejaarsmarges 1995 aan de begroting 1996. De toevoegingen bij Voorjaarsnota 1996 bedroegen uit dien hoofde respectievelijk 58 en 24 miljoen. Evenals voor de netto-uitgaven Rijksbegroting in enge zin is de voorziene onderuitputting bij de begrotingsgefinancierde netto-uitgaven van de Sociale Zekerheid op basis van de stand Najaarsnota voldoende om de ramingstechnische veronderstelling te verwerken. Voor de begrotingsgefinancierde netto-uitgaven Sociale Zekerheid resteert derhalve een onderschijding van 68 miljoen. Of de ramingstechnische veronderstelling voor de begrotingsgefinancierde netto-uitgaven Zorg wordt gerealiseerd, zal worden gezien bij Voorlopige Rekening.

Per saldo en in totaal resteert bij de netto-uitgaven ten laste van de Rijksbegroting derhalve een onderschijding van 312 miljoen.

In bijlage I wordt, in de vorm van een verticale toelichting, per begroting de aansluiting gegeven tussen de Vermoedelijke Uitkomsten en de stand Najaarsnota. Daarbij worden wijzigingen vanaf 25 miljoen toegelicht. Voor een nadere toelichting zij verwezen naar de suppletore begrotingswetsvoorstellen die zoveel mogelijk gelijktijdig met de Najaarsnota aan de Staten-Generaal worden aangeboden¹

Op de volgende pagina worden de belangrijkste bijstellingen weergegeven en toegelicht.

¹ De suppletore begrotingswetsvoorstellen bevatten wijzigingen ten opzichte van de suppletore wetten samenhangend met de Voorjaarsnota. Ze bevatten derhalve ook wijzigingen die bij Vermoedelijke Uitkomsten reeds zijn gemeld..

Tabel 2 Mutaties in begrotingsgefinancierde netto-uitgaven sinds de Vermoedelijke Uitkomsten 1996 (in miljoenen; «-» is tekortverlagend)

<i>Budgetdiscipline sector Rijksbegroting in enge zin</i>	
- Buitenlandse Zaken; vierde eigen middel	- 48,0
- Justitie; boeten en transacties	60,0
Justitie; Plukze	16,0
- Binnenlandse Zaken; VVTV-uitkeringen	- 30,0
Binnenlandse Zaken; Regeling Extra Werkgelegenheid langdurig werklozen	- 50,0
- Nationale schuld; boete vervroegde aflossing	90,3
- Verkeer en Waterstaat; NS-Cargo	100,0
- Economische Zaken; gasbaten buitenland	- 123,6
- Infrastructuurfonds; betaling België	
Hogesnelheidslijn-zuid	246,6
- Aanvullende posten; loonbijstelling	- 43,5
- Aanvullende posten; wachtgelden	- 95,9
- Afdrachten Europese Unie; invoerrechten	- 163,0
<i>Begrotingsgefinancierde deel Sociale Zekerheid</i>	
- Sociale Zaken en Werkgelegenheid; experimenten activering uitkeringsgelden	- 138,0
Sociale Zaken en Werkgelegenheid; volume bijstandsregelingen	172,0
Sociale Zaken en Werkgelegenheid; jeugdwerggarantiewet	30,0
Sociale Zaken en Werkgelegenheid; toeslagenwet	- 45,3

Rijksbegroting in enge zin

De afdracht van het vierde eigen middel op de begroting van Buitenlandse Zaken is met 48 miljoen neerwaarts bijgesteld door het niet opvragen van de monetaire reserve door de EU in 1996.

Op de begroting van Justitie vallen de ontvangsten uit hoofde van boeten en transacties met 60 miljoen tegen. Oorzaak hiervan zijn de lager dan geraamde gemiddelde tarieven en de vertraagde indexering van de boete-tarieven. Belangrijkste oorzaken van de tegenvallende Plukzegelden zijn de langer dan geraamde duur van de ontnemingsprocedures en een veelvoud van knelpunten in de uitvoering.

De daling in de uitgaven voor de voorlopige verblijfsvergunningen (VVTV-uitkeringen) op de begroting van Binnenlandse Zaken is het gevolg van een lagere instroom van het aantal asielzoekers. Daarnaast is ten laste van de begroting van Binnenlandse Zaken in 1995 100 miljoen aan voorschot uitgekeerd aan gemeenten voor de realisatie van de banen in het kader van de regeling Extra Werkgelegenheid langdurig werklozen. Hierbij was uitgegaan van een maximaal bedrag voor vanaf 1 januari gerealiseerde banen. Uiteraard zijn de feitelijk gerealiseerde banen over het jaar heen gespreid. Vanaf 1996 is bij de financieringswijze hiermee rekening gehouden. Het afrekeningssaldo gaat overigens niet ten laste van het totaal van 1,6 miljard dat beschikbaar is voor de voorziene 40 000 banen. Door vertraging bij de invulling van deze banen wordt, conform de eerder gemaakte afspraken met de gemeenten, het teveel betaalde voorschot teruggestort aan het Rijk.

Op grond van actuele rendementen op de kapitaalmarkt en rekening houdend met de te betalen boete is de Staat overgegaan tot vervroegde aflossing. Op de begroting Nationale Schuld stijgen hierdoor de uitgaven met 90,3 miljoen. In latere jaren staan hier lagere uitgaven tegenover.

In het kader van de verzelfstandigingsoperatie is met de NS een kapitaaldotatie van 162 miljoen voor NS-Cargo overeengekomen, die met het oog op een rentebeding nog dit jaar volledig wordt betaald. Hiervoor

was reeds 62 miljoen op de begroting van Verkeer en Waterstaat gereserveerd.

Op de begroting van Economische Zaken is de (relevante) gasraming buitenland (exclusief FES) met 124 miljoen opwaarts bijgesteld. De hogere ontvangsten worden in hoofdzaak verklaard door de hogere olieprijs – waaraan de gasprijs is gekoppeld – en door de definitieve afrekening van vorige jaren.

In verband met de overeenkomst die met België is gesloten om in totaal 823 miljoen bij te dragen aan de aanleg van het voor Nederland meest gunstige Hogesnelheidslijn-tracé in België, zal in 1996 reeds een bedrag van 428 miljoen betaald worden ten laste van het Infrastructuurfonds. Daarvan zal 181 miljoen uit het FES gedekt worden (niet relevant voor enige budgetdiscipline-sector).

Op het gedeelte van de aanvullende post arbeidsvoorwaarden dat onder de rijksbegroting in enge zin valt wordt in 1996 onderuitputting gerealiseerd omdat het met ombuigingsmaatregelen samenhangende beroep op de wachtgelden lager was dan geraamd. Ook het restant op de aanvullende post loonbijstelling is niet tot betaling gekomen.

Door de ontwikkeling van met name het invoervolume is de raming van de afdrachten van de invoerrechten aan de Europese Unie met 163 miljoen neerwaarts bijgesteld.

Begrotingsgefinancierde deel Sociale Zekerheid

De realisatie van de Experimenten activering uitkeringsgerechtigden is achtergebleven bij de raming als gevolg van een vertraagde opstart bij het tot stand brengen van de banen. Het totale budget dat voor deze kabinetsperiode beschikbaar is gesteld, zal overigens niet wijzigen. De tragere opstart leidt (omdat deze banen worden vervuld door langdurig werkloze bijstandsgerechtigden) tot een spiegelbeeldige volumetegenvaller in de Algemene bijstandswet.

Op grond van de realisatiecijfers is de volumeraming Jeugdwerggarantiewet verhoogd. Voorts zijn op grond van de uitvoeringsgegevens de uitgaven op basis van de Toeslagenwet neerwaarts aangepast.

Eindejaarsmarge 1996–1997

Het maximale bedrag dat op de Rijksbegroting op basis van de eindejaarsmarge van 1996 mag worden meegenomen naar 1997 bedraagt 1265 miljoen (1% van het (gecorrigeerde) begrotingstotaal). Op basis van de huidige inzichten zal 406 miljoen kunnen worden meegenomen. Voor een specificatie per begroting wordt verwezen naar bijlage II.

3. De belastingontvangsten

De belastingontvangsten laten tot en met oktober een meevallende tendens zien. Voor een belangrijk gedeelte heeft deze betrekking op de Vennootschapsbelasting. De Vennootschapsbelasting is een belastingsoort met een sterk fluctuerend en moeilijk te ramen opbrengstpatroon. De maandelijkse aanslagoplegging en de daaruit voortvloeiende kasontvangsten kunnen dan ook nog wijzigingen in het beeld veroorzaken. De resterende afwijkingen zijn beperkter en niet ongebruikelijk van omvang, verdeeld over verschillende andere belastingsoorten.

Tegenover deze op zichzelf gunstige ontwikkeling voor het totaal aan belastingontvangsten moet in de laatste maanden van 1996 een tegenvaller ten opzichte van de Miljoenennota-raming in de wijnaccijns worden opgevangen, in verband met de gerechtelijke uitspraak tot teruggave van wijnaccijns. Per saldo is er een gerede kans dat voor de totale belastingopbrengsten de raming van de Miljoenennota zal worden overtroffen.

4. Beleidsrelevant tekort

Voorzichtig kan geconcludeerd worden dat op basis van de huidige inzichten de verwachting gerechtvaardigd is dat het beleidsrelevante financieringstekort per ultimo 1996 onder de raming uit de Miljoenennota 1997 (2,8% BBP) uit zal kunnen komen. Deze verwachting wordt bevestigd door het voorlopige realisatiecijfer tot en met oktober van het 12-maandcijfer van het beleidsrelevante tekort; het 12-maandcijfer van het beleidsrelevante tekort komt tot en met oktober uit op 2,63% BBP.

De Minister van Financiën,
G. Zalm

Inleiding

De Verticale Toelichting bevat een overzicht van de beleidsmatig interessante mutaties voor alle begrotingen die zich hebben voorgedaan bij de Najaarsnota 1996 (mutaties ten opzichte van de Vermoedelijke Uitkomsten 1996 zoals deze in de Miljoenennota 1997 zijn opgenomen). Het betreft mutaties op de rijksbegroting, inclusief het begrotings-gefinancierde deel van de sociale zekerheid en de zorg op de begrotingen van SZW en VWS.

Per begroting wordt een cijfermatige tabel gepresenteerd gevolgd door een toelichting. Mutaties die groter zijn dan 25 miljoen worden separaat in de tabel gepresenteerd en vervolgens toegelicht.

In de tabel wordt de volgende indeling aangehouden: mee- en tegenvallers, beleidsmatige mutaties, desalderingen en overboekingen. De laatste twee categorieën zijn technisch van aard. Daar waar mee- en/of tegenvallers vanwege het feit dat ze onder een budgetteringsafspraken vallen, als beleidsmatig zijn aangeduid, wordt dit vermeld.

Zoals gebruikelijk bevat het overzicht ook de mutaties die niet relevant zijn voor een ijklijn. Deze mutaties worden separaat in de tabel gepresenteerd.

Bedragen in miljoenen guldens

I HUIS DER KONINGIN	1996
UITGAVEN	
Stand Miljoenennota 1997	12,9
1. MEE- EN TEGENVALLERS	
Rijksbegroting in enge zin	
diversen	0,0
	0,0
Totaal relevante mutaties	0,0
Totaal mutaties na de Miljoenennota 1997	0,0
Stand Najaarsnota 1996	12,9

Bedragen in miljoenen guldens

II HOGE COLLEGES VAN STAAT EN KABINET DER KONINGIN	1996
UITGAVEN	
Stand Miljoenennota 1997	281,2
1. MEE- EN TEGENVALLERS	
Rijksbegroting in enge zin	
diversen	- 3,8
	- 3,8
2. BELEIDSMATIGE MUTATIES	
Rijksbegroting in enge zin	
diversen	1,6
	1,6

II HOGE COLLEGES VAN STAAT EN KABINET DER KONINGIN	1996
3. DESALDERINGEN	
Rijksbegroting in enge zin	
diversen	1,6
	1,6
4. OVERBOEKINGEN	
Rijksbegroting in enge zin	
diversen	- 0,8
	- 0,8
Totaal relevante mutaties	- 1,4
Totaal mutaties na de Miljoenennota 1997	- 1,5
Stand Najaarsnota 1996	279,7

Bedragen in miljoenen guldens

II HOGE COLLEGES VAN STAAT EN KABINET DER KONINGIN	1996
NIET-BELASTINGONTVANGSTEN	
Stand Miljoenennota 1997	6,7
2. BELEIDSMATIGE MUTATIES	
Rijksbegroting in enge zin	
diversen	0,1
	0,1
3. DESALDERINGEN	
Rijksbegroting in enge zin	
diversen	1,6
	1,6
Totaal relevante mutaties	1,7
Totaal mutaties na de Miljoenennota 1997	1,6
Stand Najaarsnota 1996	8,3

Bedragen in miljoenen guldens

III ALGEMENE ZAKEN	1996
UITGAVEN	
Stand Miljoenennota 1997	51,9
2. BELEIDSMATIGE MUTATIES	
Rijksbegroting in enge zin	
diversen	- 0,2
	- 0,2

III ALGEMENE ZAKEN	1996
3. DESALDERINGEN	
Rijksbegroting in enge zin	
diversen	1,3
	1,3
Totaal relevante mutaties	1,2
Totaal mutaties na de Miljoenennota 1997	1,1
Stand Najaarsnota 1996	53,1

Bedragen in miljoenen guldens

III ALGEMENE ZAKEN	1996
NIET-BELASTINGONTVANGSTEN	
Stand Miljoenennota 1997	4,8
2. BELEIDSMATIGE MUTATIES	
Rijksbegroting in enge zin	
diversen	0,9
	0,9
3. DESALDERINGEN	
Rijksbegroting in enge zin	
diversen	1,3
	1,3
Totaal relevante mutaties	2,2
Totaal mutaties na de Miljoenennota 1997	2,2
Stand Najaarsnota 1996	7,0

Bedragen in miljoenen guldens

IV KABINET VOOR NEDERLANDS-ANTILLIAANSE EN ARUBAANSE ZAKEN	1996
UITGAVEN	
Stand Miljoenennota 1997	3,4
3. DESALDERINGEN	
Rijksbegroting in enge zin	
diversen	- 0,1
	- 0,1
4. OVERBOEKINGEN	
Rijksbegroting in enge zin	
diversen	- 0,3
	- 0,3
Totaal relevante mutaties	- 0,4
Totaal mutaties na de Miljoenennota 1997	- 0,4
Stand Najaarsnota 1996	3,0

Bedragen in miljoenen guldens

IV KABINET VOOR NEDERLANDS-ANTILLIAANSE EN ARUBAANSE ZAKEN	1996
NIET-BELASTINGONTVANGSTEN	
Stand Miljoenennota 1997	27,0
2. BELEIDSMATIGE MUTATIES	
Rijksbegroting in enge zin	
diversen	0,8
	0,8
3. DESALDERINGEN	
Rijksbegroting in enge zin	
diversen	- 0,1
	- 0,1
Totaal relevante mutaties	0,7
Totaal mutaties na de Miljoenennota 1997	0,6
Stand Najaarsnota 1996	27,6

Bedragen in miljoenen guldens

V BUITENLANDSE ZAKEN	1996
UITGAVEN	
Stand Miljoenennota 1997	2 684,3
1. MEE- EN TEGENVALLERS	
Rijksbegroting in enge zin	
vierde eigen middel	- 48,0
	- 48,0
2. BELEIDSMATIGE MUTATIES	
Rijksbegroting in enge zin	
diversen	5,0
	5,0
4. OVERBOEKINGEN	
Rijksbegroting in enge zin	
diversen	1,4
	1,4
Totaal relevante mutaties	- 41,6
Totaal mutaties na de Miljoenennota 1997	- 41,6
Stand Najaarsnota 1996	2 642,7

Uitgaven*Mee- en tegenvallers*

De afdracht van het vierde eigen middel is met 48 miljoen neerwaarts bijgesteld door het niet opvragen van de monetaire reserve door de Europese Unie in 1996.

Bedragen in miljoenen guldens

V BUITENLANDSE ZAKEN	1996
NIET-BELASTINGONTVANGSTEN	
Stand Miljoenennota 1997	105,5
2. BELEIDSMATIGE MUTATIES	
Rijksbegroting in enge zin	
diversen	4,8
	4,8
Totaal relevante mutaties	4,8
Totaal mutaties na de Miljoenennota 1997	4,8
Stand Najaarsnota 1996	110,3

Bedragen in miljoenen guldens

VI JUSTITIE	1996
UITGAVEN	
Stand Miljoenennota 1997	5 952,3
1. MEE- EN TEGENVALLERS	
Rijksbegroting in enge zin	
tegenvallende uitgaven decentrale opvang	30,0
diversen	- 5,0
	25,0
2. BELEIDSMATIGE MUTATIES	
Rijksbegroting in enge zin	
diversen	- 5,5
	- 5,5
3. DESALDERINGEN	
Rijksbegroting in enge zin	
logistiek en informatietechnologie	48,0
diversen	1,6
	49,6
4. OVERBOEKINGEN	
Rijksbegroting in enge zin	
diversen	- 5,5
	- 5,5
Totaal relevante mutaties	63,6
Totaal mutaties na de Miljoenennota 1997	63,7
Stand Najaarsnota 1996	6 016,0

Uitgaven*Mee- en tegenvallers*

De uitgaven voor de opvang van asielzoekers vallen 30 miljoen hoger uit. Enerzijds zijn er hogere uitgaven bij de decentrale opvang (72 miljoen) als gevolg van een langzame daling van de bezetting en anderzijds zijn de kosten voor de centrale opvang (42 miljoen) gedaald als gevolg van een lagere bezetting.

Desalderingen

De hogere uitgaven en de daarmee samenhangende ontvangsten van het Korps Landelijke Politiediensten zijn het gevolg van extra diensten voor de regiokorpsen, met name in de sfeer van de automatisering en uitrusting van de regiopolitie.

Bedragen in miljoenen guldens

VI JUSTITIE	1996
NIET-BELASTINGONTVANGSTEN	
Stand Miljoenennota 1997	1 322,2
1. MEE- EN TEGENVALLERS	
Rijksbegroting in enge zin	30,0
terugbetaling door coa van teveel ontvangen subsidie in 1995	– 10,6
diversen	19,4
2. BELEIDSMATIGE MUTATIES	
Rijksbegroting in enge zin	– 60,0
tekort boeten en transacties	– 16,0
diversen	– 76,0
3. DESALDERINGEN	
Rijksbegroting in enge zin	48,0
logistiek en informatietechnologie	1,6
diversen	49,6
Totaal relevante mutaties	– 7,0
Totaal mutaties na de Miljoenennota 1997	– 7,0
Stand Najaarsnota 1996	1 315,2

Ontvangsten

Mee- en tegenvallers

Het Centraal Orgaanopvang Asielzoekers (COA) heeft de teveel ontvangen subsidie 1995 terugbetaald.

Beleidsmatige mutaties

De tegenvaller boeten en transacties wordt voornamelijk veroorzaakt doordat de gemiddelde boetentarieven lager uitvallen dan voorzien en de indexering van de boetentarieven pas per 1 januari is ingevoerd in plaats van 1 augustus 1995.

Desalderingen

Zie toelichting bij de uitgaven.

Bedragen in miljoenen guldens

VII BINNENLANDSE ZAKEN	1996
UITGAVEN	
Stand Miljoenennota 1997	7 145,0
1. MEE- EN TEGENVALLERS	
Rijksbegroting in enge zin	
voorlopige vergunning tot verblijf	– 30,0
diversen	– 15,9
	– 45,9
2. BELEIDSMATIGE MUTATIES	
Rijksbegroting in enge zin	
diversen	19,9
	19,9
3. DESALDERINGEN	
Rijksbegroting in enge zin	
bijdrage justitie LSOP	33,5
diversen	43,9
	77,4
4. OVERBOEKINGEN	
Rijksbegroting in enge zin	
naar aanvullende post: terugbetaling voorschot uszo	– 28,3
diversen	– 2,8
	– 31,1
Totaal relevante mutaties	20,3
Totaal mutaties na de Miljoenennota 1997	20,4
Stand Najaarsnota 1996	7 165,4

Uitgaven*Mee- en tegenvallers*

De daling in de uitgaven voor voorlopige verblijfsvergunningen is het gevolg van een lagere instroom van het aantal asielzoekers.

Desalderingen

De kosten van het Landelijk Selectie Orgaan en Opleidingsinstituut Politie (LSOP) worden gedragen door Binnenlandse Zaken en Justitie. De desaldering is het gevolg van een verrekening van het aandeel van Justitie in de LSOP-kosten op de begroting van Binnenlandse Zaken.

Overboekingen

In 1995 is voor de Uitvoering Sociale Zekerheid Overheidspersoneel (USZO) een voorschot verstrekt van ruim 56 miljoen. Destijds is afgesproken dat dit voorschot in de jaren 1996 en 1997 zou worden terugbetaald. Thans wordt ruim 28 miljoen overgeboekt naar de aanvullende post Arbeidsvoorwaarden.

Bedragen in miljoenen guldens

VII BINNENLANDSE ZAKEN	1996
NIET-BELASTINGONTVANGSTEN	
Stand Miljoenennota 1997	480,5
2. BELEIDSMATIGE MUTATIES	
Rijksbegroting in enge zin	
regeling extra werkgelegenheid langdurig werklozen	50,0
diversen	10,0
	60,0
3. DESALDERINGEN	
Rijksbegroting in enge zin	
bijdrage justitie	33,5
diversen	43,9
	77,4
Totaal relevante mutaties	137,4
Totaal mutaties na de Miljoenennota 1997	137,4
Stand Najaarsnota 1996	617,9

Ontvangsten*Beleidsmatige mutaties*

In 1995 is 100 miljoen aan voorschot uitgekeerd aan gemeenten voor de realisatie van extra banen in het kader van de regeling extra werkgelegenheid langdurig werklozen. In 1995 is de realisatie van deze banen vertraagd tot stand gekomen. Conform eerder gemaakte afspraken dienen gemeenten het teveel betaalde voorschot terug te storten aan het Rijk.

Desalderingen

Zie toelichting bij de uitgaven.

Bedragen in miljoenen guldens

VIII ONDERWIJS, CULTUUR EN WETENSCHAPPEN	1996
UITGAVEN	
Stand Miljoenennota 1997	38 679,0
1. MEE- EN TEGENVALLERS	
Rijksbegroting in enge zin	
personeelslasten	75,7
uitvoeringskosten uszo	45,0
diversen	- 110,5
	10,2
2. BELEIDSMATIGE MUTATIES	
Rijksbegroting in enge zin	
beroepen universiteiten	90,0
terugvordering exploitatievergoeding	27,0
diversen	- 66,2
	50,8

VIII ONDERWIJS, CULTUUR EN WETENSCHAPPEN	1996
3. DESALDERINGEN	
Rijksbegroting in enge zin	
diversen	13,2
	13,2
4. OVERBOEKINGEN	
Rijksbegroting in enge zin	
diversen	0,8
	0,8
Totaal relevante mutaties	75,0
5. NIET TOT EEN IJKLIJN BEHOREND	
rentedragende leningen	- 142,8
	- 142,8
Totaal mutaties na de Miljoenennota 1997	- 67,6
Stand Najaarsnota 1996	38 611,4

Uitgaven

Mee- en tegenvallers

De uitgavenverhoging van de personeelslasten is met name het gevolg van de verwerking van de gevolgen van het ABP-complex in de sector primair onderwijs en de toevoeging van het restant van de beschikbare middelen ten behoeve van de CAO 1996.

In 1996 wordt een extra bedrag van 45 miljoen geraamd voor de financiering van de uitvoeringskosten samenhangend met de start van USZO.

Beleidsmatige mutaties

Een aantal universiteiten heeft het proces bij de Raad van State tegen de nieuwe verdeling van de onderzoeksmiddelen in 1992, die een verschuiving van middelen naar kleine universiteiten inhield, gewonnen. Als gevolg hiervan wordt in 1996 een schadeloosstelling van 90 miljoen uitgekeerd aan de procesvoerende universiteiten.

De teveel bevoorschotte bedragen en projectmiddelen van de HBO-raad van 27 miljoen worden dit jaar teruggevorderd.

Niet tot een ijklijn behorend

De meevaller van circa 143 miljoen op de niet-relevante studieleningen is het gevolg van een terughoudend schuldopnamedrag bij studenten.

Bedragen in miljoenen guldens

VIII ONDERWIJS, CULTUUR EN WETENSCHAPPEN	1996
NIET-BELASTINGONTVANGSTEN	
Stand Miljoenennota 1997	3 358,7
1. MEE- EN TEGENVALLERS	
Rijksbegroting in enge zin	
lagere ster-inkomsten	- 51,0
diversen	1,8
	- 49,2

VIII ONDERWIJS, CULTUUR EN WETENSCHAPPEN	1996
2. BELEIDSMATIGE MUTATIES	
Rijksbegroting in enge zin	
onttrekking algemene omroepreserve	51,0
terugvordering bevoorschotte gelden hbo-raad	31,0
diversen	3,0
	85,0
3. DESALDERINGEN	
Rijksbegroting in enge zin	
diversen	13,2
	13,2
Totaal relevante mutaties	49,0
5. NIET TOT EEN IJKLIJN BEHOREND	
rentedragende leningen	30,8
	30,8
Totaal mutaties na de Miljoenennota 1997	79,7
Stand Najaarsnota 1996	3 438,4

Ontvangsten

Mee- en tegenvallers

Het totaal aan tegenvallende STER-inkomsten in 1996 bedraagt circa 51 miljoen. De tegenvaller wordt gedekt door een onttrekking aan de algemene omroepreserve (zie ook beleidsmatige ontvangsten-mutaties).

Beleidsmatige mutaties

Ter dekking van de tegenvallende STER-inkomsten is een bedrag van circa 51 miljoen onttrokken aan de algemene omroep-reserve.

Door terugvordering van nog niet benodigde voorschotten en project-middelen van de HBO-raad, wordt een ontvangst gerealiseerd van circa 31 miljoen.

Niet tot een ijklijn behorend

De realisatie van aflossingen op rentedragende leningen geeft aanleiding tot een opwaartse bijstelling van de ontvangstenraming met circa 31 miljoen.

Bedragen in miljoenen guldens

IXA NATIONALE SCHULD	1996
UITGAVEN	
Stand Miljoenennota 1997	30 491,4
1. MEE- EN TEGENVALLERS	
Rijksbegroting in enge zin	
boete vervroegde aflossing	90,3
rentebetalingen	52,5
diversen	10,8
	153,6
Totaal relevante mutaties	153,6

IXA NATIONALE SCHULD	1996
5. NIET TOT EEN IJKLIJN BEHOREND	
agio bij inkoop van schuld	39,4
diversen	0,2
	39,6
Totaal mutaties na de Miljoenennota 1997	193,2
Stand Najaarsnota 1996	30 684,6

Uitgaven

Mee- en tegenvallers

Op grond van actuele rendementen op de kapitaalmarkt en rekening houdend met de te betalen boete is de Staat overgegaan tot vervroegde aflossing. Daarbij is voor 90,3 miljoen aan boete betaald.

De renteraming 1996 wordt als gevolg van een administratieve correctie met 52,5 miljoen opgehoogd.

Niet tot een ijklijn behorend

Op grond van actuele rendementsverhoudingen op de kapitaalmarkt is de Staat overgegaan tot inkoop van onderhandse leningen. Daarbij is 39,4 miljoen aan agio betaald.

Bedragen in miljoenen guldens

IXA NATIONALE SCHULD	1996
NIET-BELASTINGONTVANGSTEN	
Stand Miljoenennota 1997	1 524,7
1. MEE- EN TEGENVALLERS	
Rijksbegroting in enge zin	– 35,0
rentevergoeding schatkistsaldo	1,3
diversen	– 33,7
Totaal relevante mutaties	– 33,7
5. NIET TOT EEN IJKLIJN BEHOREND	
diversen	14,3
	14,3
Totaal mutaties na de Miljoenennota 1997	– 19,5
Stand Najaarsnota 1996	1 505,2

Ontvangsten

Mee- en tegenvallers

De raming van de rentevergoeding schatkistsaldo is met 35 miljoen verlaagd als gevolg van een lager dan geraamd gemiddeld schatkistsaldo en een lagere vergoedingsrente door DNB.

Bedragen in miljoenen guldens

IXB FINANCIËN	1996
UITGAVEN	
Stand Miljoenennota 1997	4 930,5
1. MEE- EN TEGENVALLERS	
Rijksbegroting in enge zin exportkredietverzekering	– 30,0
diversen	– 16,1
	– 46,1
2. BELEIDSMATIGE MUTATIES	
Rijksbegroting in enge zin huisvestings- en automatiseringskosten	25,0
diversen	– 26,8
	– 1,8
3. DESALDERINGEN	
Rijksbegroting in enge zin diversen	3,8
	3,8
4. OVERBOEKINGEN	
Rijksbegroting in enge zin naar rgd: huisvesting douane	– 60,8
diversen	2,0
	– 58,8
Totaal relevante mutaties	– 102,9
5. NIET TOT EEN IJKLIJN BEHOREND	
heffings- en invorderingsrente	– 73,3
	– 73,3
Totaal mutaties na de Miljoenennota 1997	– 176,3
Stand Najaarsnota 1996	4 754,2

Uitgaven*Mee- en tegenvallers*

Op grond van realisatie-gegevens is de raming van de uitgaven voor schadeuitkeringen met betrekking tot de Exportkredietverzekering met 30 miljoen verlaagd.

Beleidsmatige mutaties

Het uitgavenartikel wordt met 25 miljoen opgehoogd voor versnelling van huisvestings- en automatiseringsprojecten om ruimte te maken voor de aanschaf van een extra containerscanner door de Douane in 1997.

Overboekingen

De overboeking heeft betrekking op het overmaken van huurgelden van Douane aan de Rijksgebouwendienst.

Niet tot een ijklijn behorend

Het artikel voor heffings- en invorderingsrente wordt per saldo met circa 73 miljoen verlaagd. Dit is het gevolg van enerzijds een verlaging in verband met een aantal van de eerdere raming afwijkende macro-

economische factoren en anderzijds extra rente-uitgaven in verband met het arrest betreffende de accijns op vruchtenwijnen.

Bedragen in miljoenen guldens

IXB FINANCIËN	1996
NIET-BELASTINGONTVANGSTEN	
Stand Miljoenennota 1997	6 495,8
1. MEE- EN TEGENVALLERS	
Rijksbegroting in enge zin	
dienst wegverkeer	26,1
kostenvergoeding voor sociale fondsen	29,8
verkoop domeinen	85,0
diversen	41,5
	182,4
2. BELEIDSMATIGE MUTATIES	
Rijksbegroting in enge zin	
diversen	57,8
	57,8
3. DESALDERINGEN	
Rijksbegroting in enge zin	
diversen	3,8
	3,8
Totaal relevante mutaties	244,0
5. NIET TOT EEN IJKLIJN BEHOREND	
administratieve boeten	52,1
heffings- en invorderingsrente	- 125,0
verkoop gouden munten	48,1
diversen	4,2
	- 20,6
Totaal mutaties na de Miljoenennota 1997	223,3
Stand Najaarsnota 1996	6 719,1

Ontvangsten

Mee- en tegenvallers

In verband met de overdracht van roerende zaken aan de Dienst voor het Wegverkeer wordt de ontvangstenraming met circa 26 miljoen opgehoogd.

De nacalculatie van de vergoeding voor werkzaamheden voor de sociale fondsen leidt tot een verhoging van de ontvangsten.

Het ontvangstenartikel algemeen wordt met 85 miljoen verhoogd als gevolg van extra opbrengsten bij de verkoop van agrarische domein- gronden, onroerend goed en roerende zaken.

Niet tot een ijklijn behorend

In verband met een minder grote negatieve invloed van het afschaffen van de Motorrijtuigenbelasting op de opbrengsten Schikkingen en administratieve boeten dan eerder verwacht worden de geraamde ontvangsten met circa 52 miljoen verhoogd.

In verband met een aantal van de eerdere raming afwijkende macro-

economische factoren wordt de raming van de ontvangsten als gevolg van de heffings- en invorderingsrente met 125 miljoen verlaagd.

Door de verkoop van een voorraad gouden munten die in bezit waren van de Staat, is een netto-opbrengst gerealiseerd van 48,1 miljoen.

Bedragen in miljoenen guldens

X DEFENSIE	1996
UITGAVEN	
Stand Miljoenennota 1997	13 802,3
1. MEE- EN TEGENVALLERS	
Rijksbegroting in enge zin	
diversen	- 15,2
	- 15,2
2. BELEIDSMATIGE MUTATIES	
Rijksbegroting in enge zin	
diverse mutaties personeel en materieel	- 32,5
diverse projecten groot materieel	25,0
herfasering mlu – f16 – productie	- 53,0
herfasering project las/flir (mlu-gerelateerd)	- 25,0
lagere begrotingssterkte personeel koninklijke luchtmacht	- 28,9
diversen	91,7
	- 22,7
3. DESALDERINGEN	
Rijksbegroting in enge zin	
diversen	- 19,7
	- 19,7
4. OVERBOEKINGEN	
Rijksbegroting in enge zin	
diversen	2,1
	2,1
Totaal relevante mutaties	- 55,5
Totaal mutaties na de Miljoenennota 1997	- 55,6
Stand Najaarsnota 1996	13 746,7

Uitgaven

Beleidsmatige mutaties

Bij de uitgaven voor personeel en materieel treedt een aantal meevallers op dat leidt tot een verlaging van de uitgaven met circa 33 miljoen. Zowel bij het burgerpersoneel als bij het militaire personeel ligt de werkelijke sterkte lager dan eerder voorzien. Daarnaast is er sprake van vertragingen in de aanschaf van materieel.

Op het artikel groot materieel bij de Koninklijke landmacht is sprake van het inlopen van eerder aangemelde vertragingen bij de uitvoering van een aantal projecten. Het betreft met name de projecten mobiele operatiekamers, gevechtswaardeverbetering pantserrups tegen luchtdoelen en investeringen ten behoeve van VN-operaties. In totaal leidt dit tot een uitgavenverhoging van 25 miljoen.

Bij het project midlife update F-16 (MLU-F16) is de uitgavenverlaging van 53 miljoen het gevolg van vertragingen in de uitvoering.

De uitgavenverlaging van 25 miljoen bij het project las/flir (betreft

nachtzicht- en aanstralingsapparatuur) is eveneens het gevolg van vertragingen in de uitvoering.

Bij de Koninklijke luchtmacht is de werkelijke personeelssterkte lager uitgevallen dan eerder voorzien als gevolg van herplaatsing van overtollig personeel. Hetgeen leidt tot verlaging van de uitgavenraming met circa 29 miljoen.

(Bovenstaande mutaties zijn beleidsmatig gelabeld, omdat zij onder een budgetteringsafspraken vallen.)

Bedragen in miljoenen guldens

X DEFENSIE	1996
NIET-BELASTINGONTVANGSTEN	
Stand Miljoenennota 1997	625,4
2. BELEIDSMATIGE MUTATIES	
Rijksbegroting in enge zin	
diversen	- 6,2
	- 6,2
3. DESALDERINGEN	
Rijksbegroting in enge zin	
diversen	- 19,7
	- 19,7
Totaal relevante mutaties	- 25,9
Totaal mutaties na de Miljoenennota 1997	- 25,9
Stand Najaarsnota 1996	599,5

Bedragen in miljoenen guldens

XIA VOLKSHUISVESTING, RUIMTELIJKE ORDENING EN MILIEUBEHEER	1996
UITGAVEN	
Stand Miljoenennota 1997	6 984,3
1. MEE- EN TEGENVALLERS	
Rijksbegroting in enge zin	
herfinancieringsverliezen rijksleningen	- 30,0
huisvesting gehandicapten	- 30,0
diversen	- 7,7
	- 67,7
2. BELEIDSMATIGE MUTATIES	
Rijksbegroting in enge zin	
bijdrage covra	25,0
diversen	- 27,9
	- 2,9
3. DESALDERINGEN	
Rijksbegroting in enge zin	
bodemsanering vinex	- 38,5
diversen	2,5
	- 36,0

XIA VOLKSHUISVESTING, RUIMTELIJKE ORDENING EN MILIEUBEHEER	1996
4. OVERBOEKINGEN	
Rijksbegroting in enge zin	25,0
van ez: bijdrage aan covra	– 0,7
diversen	24,3
Totaal relevante mutaties	– 82,3
5. NIET TOT EEN IJKLIJN BEHOREND	
herfinancieringsverliezen rijksleningen	– 125,0
	– 125,0
Totaal mutaties na de Miljoenennota 1997	– 207,4
Stand Najaarsnota 1996	6 776,9

Uitgaven

Mee- en tegenvallers

Onderdeel van de balansverkortingsoperatie betreft de verplichte aflossing van rijksleningen. Indien toegelaten instellingen, als gevolg van de verplichte aflossing van rijksleningen, herfinancieringsverliezen leiden dan kunnen zij hiervoor compensatie krijgen. De uitgaven voor compensatie van herfinancieringsverliezen waren geraamd in 1996 en 1997. Uit een steekproef van VROM is gebleken dat de controles door accountants-bureaus niet altijd op adequate wijze is geschied. Dit heeft tot gevolg dat de voor 1996 geplande uitgaven in 1997 zullen worden gedaan. Dit leidt tot uitgavenverlaging van 30 miljoen in 1996.

De raming voor huisvesting gehandicapten valt mee, mogelijk omdat een aantal aanvragen is afgehandeld op grond van de nieuwe Wet Voorzieningen Gehandicapten (WVG); dit heeft geleid tot (ook budgettaire) decentralisatie naar de gemeenten.

Beleidsmatige mutaties

De Centrale Organisatie voor Radio-actief Afval (COVRA) heeft voor de jaren 1996 en 1997 te maken met onafwendbare verliezen. Hiertoe zal 10 miljoen aan het bedrijf beschikbaar worden gesteld. Voorts wordt 40 miljoen vrijgemaakt om het bedrijf in staat te stellen de kapitaallasten zodanig te verlagen dat in de toekomst sprake zal zijn van een jaarlijks sluitende exploitatie.

Desalderingen

De daling in de uitgaven met 38,5 miljoen is het gevolg van een vertraging in de uitvoering van de geplande projecten voor bodemsanering. De hiermee samenhangende verlaging in de ontvangstenraming betreft de aanpassing van de hiervoor beschikbare middelen uit het Fonds Economische Structuurverkenning (zie ook de toelichting bij het FES).

Overboekingen

Ten behoeve van de betaling aan COVRA wordt 25 miljoen overgeboekt van het departement van EZ.

Niet tot een ijklijn behorend

Zie toelichting bij mee- en tegenvallers. Het bedrag voor de ijklijn niet-relevante uitgaven bedraagt 125 miljoen.

Bedragen in miljoenen guldens

XIA VOLKSHUISVESTING, RUIMTELIJKE ORDENING EN MILIEUBEHEER	1996
NIET-BELASTINGONTVANGSTEN	
Stand Miljoenennota 1997	228,7
1. MEE- EN TEGENVALLERS	
Rijksbegroting in enge zin	
diversen	15,2
	15,2
2. BELEIDSMATIGE MUTATIES	
Rijksbegroting in enge zin	
diversen	9,4
	9,4
3. DESALDERINGEN	
Rijksbegroting in enge zin	
bodemsanering vinex	- 38,5
diversen	2,5
	- 36,0
Totaal relevante mutaties	- 11,4
Totaal mutaties na de Miljoenennota 1997	- 11,4
Stand Najaarsnota 1996	217,3

Ontvangsten

Desalderingen

Zie toelichting bij de uitgaven.

Bedragen in miljoenen guldens

XIB RIJKSGEBOUWENDIENST	1996
UITGAVEN	
Stand Miljoenennota 1997	1 450,5
1. MEE- EN TEGENVALLERS	
Rijksbegroting in enge zin	
diversen	- 30,0
	- 30,0
2. BELEIDSMATIGE MUTATIES	
Rijksbegroting in enge zin	
diversen	13,6
	13,6
3. DESALDERINGEN	
Rijksbegroting in enge zin	
diversen	1,0
	1,0

XIB RIJKSGEBOUWENDIENST	1996
4. OVERBOEKINGEN	
Rijksbegroting in enge zin	60,8
douane/belastingdienst programma	13,8
diversen	
	74,6
Totaal relevante mutaties	59,2
Totaal mutaties na de Miljoenennota 1997	59,1
Stand Najaarsnota 1996	1 509,6

Uitgaven

Overboekingen

Ten behoeve van de huisvesting voor de Douane voert de Rijksgebouwendienst tal van bouw- en verbouwingsactiviteiten uit. De overboeking heeft betrekking op de in 1996 te verrichten activiteiten.

Bedragen in miljoenen guldens

XIB RIJKSGEBOUWENDIENST	1996
NIET-BELASTINGONTVANGSTEN	
Stand Miljoenennota 1997	135,7
1. MEE- EN TEGENVALLERS	
Rijksbegroting in enge zin	
diversen	- 9,0
	- 9,0
3. DESALDERINGEN	
Rijksbegroting in enge zin	
diversen	1,0
	1,0
Totaal relevante mutaties	- 8,0
Totaal mutaties na de Miljoenennota 1997	- 7,9
Stand Najaarsnota 1996	127,8

Bedragen in miljoenen guldens

XII VERKEER EN WATERSTAAT	1996
UITGAVEN	
Stand Miljoenennota 1997	10 547,6
1. MEE- EN TEGENVALLERS	
Rijksbegroting in enge zin	
diversen	- 3,4
	- 3,4

XII VERKEER EN WATERSTAAT	1996
2. BELEIDSMATIGE MUTATIES	
Rijksbegroting in enge zin	
Hartelkering	45,0
kapitaaldotatie NS-cargo	132,0
vertraging projecten primaire waterkeringen	- 31,7
verzelfstandiging rijksdienst wegverkeer	- 59,8
diversen	- 19,6
	65,9
3. DESALDERINGEN	
Rijksbegroting in enge zin	
diversen	4,2
	4,2
4. OVERBOEKINGEN	
Rijksbegroting in enge zin	
diversen	- 0,4
	- 0,4
Totaal relevante mutaties	66,3
Totaal mutaties na de Miljoenennota 1997	65,9
Stand Najaarsnota 1996	10 613,5

Uitgaven

Beleidsmatige mutaties

De voorfinanciering van de Hartelkering door de gemeente Rotterdam wordt voor een bedrag van 45 miljoen vervroegd afgelost.

In het kader van de verzelfstandigingsoperatie is met NS een kapitaaldotatie van 162 miljoen voor NS-cargo overeengekomen, die met het oog op een rentebeding nog dit jaar volledig wordt betaald. Hiervoor was reeds 62 miljoen in de begroting van Verkeer en Waterstaat gereserveerd. Daarnaast is overeengekomen dat NS-cargo afziet van het voornemen om E1700 locomotieven van NS-reizigers over te nemen. NS-reizigers krijgt hiervoor een compensatie van 32 miljoen toegekend.

Enkele projecten uit het Deltaplan Grote Rivieren hebben in de uitvoering vertraging opgelopen; van de geraamde uitgaven komt een bedrag van circa 32 miljoen in 1996 niet meer tot besteding.

In verband met de verzelfstandiging van de Dienst voor het Wegverkeer per 1 juli dit jaar wordt de uitgavenraming op de begroting van Verkeer en Waterstaat aangepast. Deze aanpassing is het saldo van enerzijds een uitname van de uitgaven van deze dienst van circa 127 miljoen. Anderzijds wordt 20 miljoen bijgedragen aan het eigen vermogen van deze dienst en wordt voor de lopende exploitatie in het tweede halfjaar van 1996 een bijdrage van circa 47 miljoen toegekend.

Bedragen in miljoenen guldens

XII VERKEER EN WATERSTAAT	1996
NIET-BELASTINGONTVANGSTEN	
Stand Miljoenennota 1997	1 876,1
1. MEE- EN TEGENVALLERS	
Rijksbegroting in enge zin	
diversen	44,7
	44,7

XII VERKEER EN WATERSTAAT	1996
2. BELEIDSMATIGE MUTATIES	
Rijksbegroting in enge zin	
opbrengst grondverkoop IJsselmeerpolders	48,0
verzelfstandiging rijksdienst wegverkeer	- 75,6
diversen	34,7
	7,1
3. DESALDERINGEN	
Rijksbegroting in enge zin	
diversen	4,2
	4,2
Totaal relevante mutaties	56,0
5. NIET TOT EEN IJKLIJN BEHOREND	
heffingen wet verontreiniging oppervlaktewateren	- 25,9
diversen	- 12,9
	- 38,8
Totaal mutaties na de Miljoenennota 1997	17,2
Stand Najaarsnota 1996	1 893,3

Ontvangsten

Beleidsmatige mutaties

Door niet geraamde verkopen van gronden en opstallen aan pachters en gemeenten in Flevoland, worden extra ontvangsten gerealiseerd voor een bedrag van 48 miljoen.

In het kader van de verzelfstandiging van de Dienst voor het Wegverkeer per 1 juli 1997 worden de op de begroting van Verkeer en Waterstaat geraamde ontvangsten, voorzover deze in het eerste halfjaar nog niet zijn gerealiseerd, met een bedrag van circa 76 miljoen afgeboekt.

Niet tot een ijklijn behorend

Als gevolg van minder belastbare vervuilingseenheden dan geraamd, worden minder ontvangsten gerealiseerd in het kader van de Wet Verontreiniging Oppervlaktewateren.

Bedragen in miljoenen guldens

XIII ECONOMISCHE ZAKEN	1996
UITGAVEN	
Stand Miljoenennota 1997	4 172,6
2. BELEIDSMATIGE MUTATIES	
Rijksbegroting in enge zin	
lagere uitgaven investeringspremieregeling	- 35,0
vertraging specifieke bedrijfsgerichte technologiestimulering	- 39,6
diversen	- 28,8
	- 103,4
3. DESALDERINGEN	
Rijksbegroting in enge zin	
diversen	32,8
	32,8

XIII ECONOMISCHE ZAKEN	1996
4. OVERBOEKINGEN	
Rijksbegroting in enge zin	
naar VROM: Covra	- 25,0
diversen	1,3
	- 23,7
Totaal relevante mutaties	- 94,3
Totaal mutaties na de Miljoenennota 1997	- 94,4
Stand Najaarsnota 1996	4 078,2

Uitgaven

Beleidsmatige mutaties

De uitgaven van Economische Zaken aan de provincies in het kader van de decentrale investeringspremieregeling, worden momenteel 35 miljoen lager geraamd. Vooralsnog is verondersteld dat een deel van de oorspronkelijk geraamde bevoorschotting in 1996 achterwege kan blijven, gelet op de liquiditeitspositie van de provincies.

Op technologiebeleid wordt de uitgavenraming met ruim 39 miljoen neerwaarts bijgesteld. Deze verlaging wordt veroorzaakt door een kasvertraging bij het programma ten behoeve van de Elektronische Snelwegen en een daling van het aantal declaraties bij de bedrijfsgerichte technologiestimulering. (Deze mutatie is beleidsmatig gelabeld, omdat zij onder een budgetteringsafpraak valt.)

Overboekingen

De mutatie betreft een overboeking van 25 miljoen naar het ministerie van Volkshuisvesting, Ruimtelijke Ordening en Milieu ten behoeve van een bijdrage aan de Centrale Organisatie Voor Radio-actief Afval (COVRA).

Bedragen in miljoenen guldens

XIII ECONOMISCHE ZAKEN	1996
NIET-BELASTINGONTVANGSTEN	
Stand Miljoenennota 1997	6 296,7
2. BELEIDSMATIGE MUTATIES	
Rijksbegroting in enge zin	
aflossing achtergestelde lening DAF	40,0
gasbaten buitenland exclusief fes	123,6
diversen	9,9
	173,5
3. DESALDERINGEN	
Rijksbegroting in enge zin	
diversen	32,8
	32,8
Totaal relevante mutaties	206,3

XIII ECONOMISCHE ZAKEN	1996
5. NIET TOT EEN IJKLIJN BEHOREND	
gasbatenmutatie binnenland	74,7
verkoop aandelen DAF	315,7
	390,4
Totaal mutaties na de Miljoenennota 1997	596,7
Stand Najaarsnota 1996	6 893,4

Ontvangsten

Beleidsmatige mutaties

Als gevolg van de verkoop van de aandelen DAF wordt een aan DAF verstrekte achtergestelde lening ten bedrage van 40 miljoen vervroegd afgelost.

De hogere ontvangsten voor gasbaten buitenland (exclusief FES) worden hoofdzakelijk verklaard door een hogere olieprijs, waaraan de gasprijs is gekoppeld, en door definitieve afrekening van vorige jaren.

Niet tot een ijklijn behorend

De opwaartse bijstelling voor gasbaten binnenland wordt voornamelijk veroorzaakt door een hogere olieprijs.

Door de verkoop van haar aandelenbezit in DAF ontvangt de Staat 315,7 miljoen in 1996.

Bedragen in miljoenen guldens

XIV LANDBOUW, NATUURBEHEER EN VISSERIJ	1996
UITGAVEN	
Stand Miljoenennota 1997	3 239,2
1. MEE- EN TEGENVALLERS	
Rijksbegroting in enge zin	
diversen	– 41,8
	– 41,8
2. BELEIDSMATIGE MUTATIES	
Rijksbegroting in enge zin	
diversen	– 0,5
	– 0,5
3. DESALDERINGEN	
Rijksbegroting in enge zin	
diversen	9,3
	9,3
4. OVERBOEKINGEN	
Rijksbegroting in enge zin	
diversen	1,5
	1,5
Totaal relevante mutaties	– 31,5
Totaal mutaties na de Miljoenennota 1997	– 31,4
Stand Najaarsnota 1996	3 207,8

Bedragen in miljoenen guldens

XIV LANDBOUW, NATUURBEHEER EN VISSERIJ	1996
NIET-BELASTINGONTVANGSTEN	
Stand Miljoenennota 1997	558,7
1. MEE- EN TEGENVALLERS	
Rijksbegroting in enge zin	
diversen	– 16,1
	– 16,1
3. DESALDERINGEN	
Rijksbegroting in enge zin	
diversen	9,3
	9,3
Totaal relevante mutaties	– 6,8
5. NIET TOT EEN IJKLIJN BEHOREND	
diversen	– 11,3
	– 11,3
Totaal mutaties na de Miljoenennota 1997	– 18,1
Stand Najaarsnota 1996	540,6

Bedragen in miljoenen guldens

XV SOCIALE ZAKEN EN WERKGELEGENHEID	1996
UITGAVEN	
Stand Miljoenennota 1997	23 986,3
1. MEE- EN TEGENVALLERS	
Rijksbegroting in enge zin	
diversen	– 4,7
Sociale zekerheid	
experimenten activering uitkeringsgelden	– 138,0
volume bijstandsregelingen c.a.	172,0
volume jeugdwerkgarantiewet	30,0
volume toeslagenwet	– 45,3
diversen	– 36,6
	– 22,6
2. BELEIDSMATIGE MUTATIES	
Rijksbegroting in enge zin	
diversen	6,6
Sociale zekerheid	
diversen	0,7
	7,3
3. DESALDERINGEN	
Rijksbegroting in enge zin	
diversen	0,8
	0,8

XV SOCIALE ZAKEN EN WERKGELEGENHEID	1996
4. OVERBOEKINGEN	
Rijksbegroting in enge zin	
diversen	– 2,0
	– 2,0
Totaal relevante mutaties	– 16,5
Totaal mutaties na de Miljoenennota 1997	– 16,4
Stand Najaarsnota 1996	23 969,9

Uitgaven

Mee- en tegenvallers

Sociale zekerheid:

De uitgaven voor de Experimenten activering uitkeringsgelden (EAU) zijn achtergebleven bij de raming als gevolg van een vertraagde opstart van de experimenten. Het totaal (cumulatief) beschikbare budget voor deze kabinetsperiode (720 miljoen) zal overigens niet worden gewijzigd.

De tragere opstart bij de Experimenten activering uitkeringsgelden leidt (omdat de EAU-banen worden vervuld door langdurig werkloze bijstandsgerechtigden) tot een spiegelbeeldige volume-tegenvaller in de Algemene Bijstandswet (Abw).

Op grond van de realisatiecijfers tot en met september is de volume-raming voor de Jeugdwerkgarantiewet (JWG) opwaarts bijgesteld.

Op grond van de uitvoeringsgegevens doet zich een meevaller voor bij de Toeslagenwet (TW).

Bedragen in miljoenen guldens

XV SOCIALE ZAKEN EN WERKGELEGENHEID	1996
NIET-BELASTINGONTVANGSTEN	
Stand Miljoenennota 1997	801,1
1. MEE- EN TEGENVALLERS	
Rijksbegroting in enge zin	
diversen	4,5
Sociale zekerheid	
bijstandszaken: restituties	48,5
sociale verzekeringsregelingen: restituties	33,7
uitvoering WSW, JWG en banenpools: restituties	25,6
	112,3
3. DESALDERINGEN	
Rijksbegroting in enge zin	
diversen	0,8
	0,8
Totaal relevante mutaties	113,1
Totaal mutaties na de Miljoenennota 1997	113,1
Stand Najaarsnota 1996	914,2

Ontvangsten

Mee- en tegenvallers

Sociale zekerheid:

De restituties op het terrein van bijstandszaken hebben betrekking op een tweetal elementen. Ten eerste betreft het verrekeningen van declaraties over voorgaande jaren, onder andere ten aanzien van de Experimenten activering uitkeringsgelden. Ten tweede betreft het terugontvangen middelen op grond van het zogenaamde vaststellings- en maatregelenbeleid.

De restituties op het terrein van de sociale verzekeringsregelingen en het arbeidsmarktbeleid zijn het gevolg van afrekeningen over voorgaande jaren.

Bedragen in miljoenen guldens

XVI VOLKSGEZONDHEID, WELZIJN EN SPORT		1996
UITGAVEN		
Stand Miljoenennota 1997		12 876,6
1. MEE- EN TEGENVALLERS		
Rijksbegroting in enge zin		
diversen		- 7,0
Zorg		
diversen		3,5
		- 3,5
2. BELEIDSMATIGE MUTATIES		
Rijksbegroting in enge zin		
diversen		0,0
Zorg		
diversen		6,7
		6,7
3. DESALDERINGEN		
Rijksbegroting in enge zin		
diversen		2,2
Zorg		
diversen		13,3
		15,5
4. OVERBOEKINGEN		
Rijksbegroting in enge zin		
diversen		- 3,9
		- 3,9
Totaal relevante mutaties		14,8
Totaal mutaties na de Miljoenennota 1997		14,8
Stand Najaarsnota 1996		12 891,4

Bedragen in miljoenen guldens

XVI VOLKSGEZONDHEID, WELZIJN EN SPORT	1996
NIET-BELASTINGONTVANGSTEN	
Stand Miljoenennota 1997	230,6
1. MEE- EN TEGENVALLERS	
Rijksbegroting in enge zin	
diversen	- 7,0
Zorg	
diversen	3,5
	- 3,5
3. DESALDERINGEN	
Rijksbegroting in enge zin	
diversen	2,2
Zorg	
diversen	13,3
	15,5
Totaal relevante mutaties	12,0
Totaal mutaties na de Miljoenennota 1997	11,9
Stand Najaarsnota 1996	242,5

Bedragen in miljoenen guldens

GEMEENTEFONDS	1996
UITGAVEN	
Stand Miljoenennota 1997	18 265,6
2. BELEIDSMATIGE MUTATIES	
Rijksbegroting in enge zin	
diversen	- 3,6
	- 3,6
4. OVERBOEKINGEN	
Rijksbegroting in enge zin	
diversen	- 0,2
	- 0,2
Totaal relevante mutaties	- 3,8
Totaal mutaties na de Miljoenennota 1997	- 3,8
Stand Najaarsnota 1996	18 261,8

Bedragen in miljoenen guldens

GEMEENTEFONDS	1996
NIET-BELASTINGONTVANGSTEN	
Stand Miljoenennota 1997	
2. BELEIDSMATIGE MUTATIES	
Rijksbegroting in enge zin	
diversen	0,1
	0,1
Totaal relevante mutaties	0,1
Totaal mutaties na de Miljoenennota 1997	0,1
Stand Najaarsnota 1996	0,1

Bedragen in miljoenen guldens

PROVINCIEFONDS	1996
UITGAVEN	
Stand Miljoenennota 1997	1 735,5
Totaal relevante mutaties	
Totaal mutaties na de Miljoenennota 1997	0,0
Stand Najaarsnota 1996	1 735,5

Bedragen in miljoenen guldens

INFRASTRUCTUURFONDS	1996
UITGAVEN	
Stand Miljoenennota 1997	6 572,7
1. MEE- EN TEGENVALLERS	
Rijksbegroting in enge zin	
investeringsbijdragen ten behoeve van rijksvaarwegen	- 44,5
investeringsbijdragen ten behoeve van spoorwegen	- 191,0
diversen	- 41,0
	- 276,5
2. BELEIDSMATIGE MUTATIES	
Rijksbegroting in enge zin	
Hoge Snelheidslijn	246,6
overdrachten Brokx nat	60,3
diversen	18,2
	325,1
3. DESALDERINGEN	
Rijksbegroting in enge zin	
bijdrage fes in verband met betaling België HSL	181,0
fes projecten	- 154,0
diversen	- 30,9
	- 3,9
Totaal relevante mutaties	44,7
Totaal mutaties na de Miljoenennota 1997	44,6
Stand Najaarsnota 1996	6 617,3

Uitgaven

Mee- en tegenvallers

De verlaging van de investeringsbijdragen ten behoeve van rijksvaarwegen wordt veroorzaakt door vertraging bij een aantal vaarwegprojecten. Voorts is de reservering ten behoeve van een nieuwe Europese sloopregeling voor de binnenvaart niet benodigd doordat deze regeling naar verwachting pas tegen het einde van het jaar zal worden geautoriseerd.

Doordat bij de uitvoering van een aantal spoorwegprojecten vertraging is opgelopen, komt een bedrag van 191 miljoen dit jaar niet meer tot besteding.

Beleidsmatige mutaties

In verband met de overeenkomst die met België is gesloten om in totaal 823 miljoen bij te dragen aan de aanleg van het voor Nederland meest gunstige HSL-tracé in België, wordt thans een bedrag van 246,6 miljoen betaald.

In het kader van Brokx-nat zal het onderhoud van een aantal vaarwegen en waterstaatkundige objecten tegen een afkoopsom met een omvang van ruim 60 miljoen aan provinciale en regionale overheden worden overgedragen.

Desalderingen

Met België is overeengekomen dat de HSL via het door Nederland gewenste traject langs de E19 zal worden aangelegd. Uit deze overeenkomst vloeit een compensatie voort voor het langere trace op Belgisch grondgebied van 823 miljoen. Hiervan zal 427,6 miljoen in 1996 betaald worden. De hiervoor benodigde dekking geschiedt voor 246,6 miljoen uit reguliere middelen Infrastructuurfonds en voor 181 miljoen uit een bijdrage van het FES.

De FES-bijdragen aan het Infrastructuurfonds die dit jaar niet meer tot besteding zullen komen, worden teruggeboekt naar het FES. Het gaat hierbij om de FES-bijdragen aan verkeerssignaleringsprojecten, projecten vaarwegen, projecten spoorwegen (waarvan 80 miljoen voor de Betuwe-route), lokale verkeersprojecten en bodemsaneringsprojecten.

Bedragen in miljoenen guldens

INFRASTRUCTUURFONDS	1996
NIET-BELASTINGONTVANGSTEN	
Stand Miljoenennota 1997	6 324,4
1. MEE- EN TEGENVALLERS	
Rijksbegroting in enge zin	
verrekening voorschotten	54,1
	54,1
2. BELEIDSMATIGE MUTATIES	
Rijksbegroting in enge zin	
diversen	- 19,0
	- 19,0

INFRASTRUCTUURFONDS	1996
3. DESALDERINGEN	
Rijksbegroting in enge zin	
bijdrage fes in verband met betaling België HSL	181,0
fes	– 154,0
diversen	– 30,9
	– 3,9
Totaal relevante mutaties	31,2
Totaal mutaties na de Miljoenennota 1997	31,2
Stand Najaarsnota 1996	6 355,6

Ontvangsten

Mee- en tegenvallers

Na verrekening van over het vierde kwartaal 1995 verstrekte voorschotten voor aanleg van railinfrastructuur, is vastgesteld dat het Fonds nog circa 54 miljoen tegoed heeft.

Desalderingen

Zie de toelichting onder uitgaven.

Bedragen in miljoenen guldens

FONDS ECONOMISCHE STRUCTUURVERSTERKING	1996
UITGAVEN	
Stand Miljoenennota 1997	1 283,7
Totaal relevante mutaties	
5. NIET TOT EEN IJKLIJN BEHOREND	
betaling aan België in verband met HSL	181,0
vertraging verkeer en vervoerprojecten	– 47,0
vertraging Betuweroute	– 80,0
vertraging bodemsanering VenW	– 27,0
vertraging bodemsanering VROM	– 38,5
diversen	– 13,0
	– 24,5
Totaal mutaties na de Miljoenennota 1997	– 24,5
Stand Najaarsnota 1996	1 259,2

Uitgaven

Niet tot een ijklijn behorend

Met België is overeengekomen dat de HSL via het door Nederland gewenste traject langs de E19 zal worden aangelegd. Uit deze overeenkomst vloeit een compensatie voort voor het langere trace op Belgisch grondgebied van 823 miljoen. Hiervan zal 427,6 miljoen in 1996 betaald worden. De hiervoor benodigde dekking geschiedt voor 246,6 miljoen uit reguliere middelen Infrastructuurfonds en voor 181 miljoen uit een bijdrage van het FES.

De uitgavenverlaging is het gevolg van vertragingen bij de kleinere verkeers- en vervoersprojecten.

Doordat de procedures voor het verwerven van grond meer tijd in

beslag nemen dan aanvankelijk werd voorzien, komt 80 miljoen van de FES-bijdrage aan de Betuweroute dit jaar niet meer tot besteding.

De uitgavenverlaging voor bodemsaneringsprojecten voor het verkeer en vervoer is het gevolg van vertragingen bij de realisatie van deze projecten.

De daling in de uitgaven voor bodemsaneringsprojecten, die op de begroting van Volkshuisvesting, Ruimtelijke Ordening en Milieu worden verantwoord, wordt eveneens veroorzaakt door een vertraging in de realisatie van deze projecten.

Bedragen in miljoenen guldens

FONDS ECONOMISCHE STRUCTUURVERSTERKING	1996
NIET-BELASTINGONTVANGSTEN	
Stand Miljoenennota 1997	4 317,7
Totaal relevante mutaties	
5. NIET TOT EEN IJKLIJN BEHOREND diversen	1,7
	1,7
Totaal mutaties na de Miljoenennota 1997	1,7
Stand Najaarsnota 1996	4 319,4

Bedragen in miljoenen guldens

KOPPELING UITKERINGEN/NOMINALE BIJSTELLING AKW	1996
UITGAVEN	
Stand Miljoenennota 1997	2,3
Totaal relevante mutaties	
Totaal mutaties na de Miljoenennota 1997	- 2,3
Stand Najaarsnota 1996	0,0

Bedragen in miljoenen guldens

ARBEIDSVOORWAARDEN	1996
UITGAVEN	
Stand Miljoenennota 1997	153,4
1. MEE- EN TEGENVALLERS Rijksbegroting in enge zin onderuitputting Sociale zekerheid diversen	- 139,4
	2,3
	- 137,1
4. OVERBOEKINGEN Rijksbegroting in enge zin van Binnenlandse Zaken: terugbetaling voorschot uszo diversen	28,3
	- 2,8
	25,5
Totaal relevante mutaties	- 111,6
Totaal mutaties na de Miljoenennota 1997	- 111,6
Stand Najaarsnota 1996	41,8

Uitgaven

Mee-en tegenvallers

Op het gedeelte van de aanvullende post arbeidsvoorwaarden wat onder de rijksbegroting in enge zin valt wordt in 1996 onderuitputting gerealiseerd omdat het beroep op de wachtgelden, gereserveerd als uitverdieneffect van ombuigingsmaatregelen, lager was dan geraamd en een gedeelte van de loonbijstelling niet tot betaling is gekomen.

Overboekingen

Op de aanvullende post arbeidsvoorwaarden wordt een overboeking van de begroting van Binnenlandse zaken verwerkt in verband met de terugbetaling van een voorschot aan USZO.

Bedragen in miljoenen guldens

BELASTINGAFDRACHTEN AAN DE EUROPESE UNIE	1996
UITGAVEN	
Stand Miljoenennota 1997	7 498,0
1. MEE- EN TEGENVALLERS	
Rijksbegroting in enge zin	
invoerrechten	- 163,0
	- 163,0
Totaal relevante mutaties	- 163,0
Totaal mutaties na de Miljoenennota 1997	- 163,0
Stand Najaarsnota 1996	7 335,0

Uitgaven

Mee- en tegenvallers

Door de ontwikkeling van met name het invoervolume is de raming van de afdrachten van de invoerrechten aan de Europese Unie met 163 miljoen neerwaarts bijgesteld.

Bedragen in miljoenen guldens

NADER TE BEPALEN/TE VERDELEN OMBUIGINGEN	1996
UITGAVEN	
Stand Miljoenennota 1997	- 676,7
2. BELEIDSMATIGE MUTATIES	
Rijksbegroting in enge zin	
realisatie eindejaarsmarge	634,9
vrijval fiscale uitvoeringskosten	- 25,8
Sociale zekerheid	
realisatie eindejaarsmarge	56,7
	665,8

NADER TE BEPALEN/TE VERDELEN OMBUIGINGEN	1996
4. OVERBOEKINGEN	
Rijksbegroting in enge zin	
diversen	- 3,5
	- 3,5
Totaal relevante mutaties	662,3
Totaal mutaties na de Miljoenennota 1997	662,3
Stand Najaarsnota 1996	- 14,4

Uitgaven

Beleidsmatige mutaties

De bij de Voorjaarsnota 1996 verwerkte ramingsveronderstelling voor wat betreft de eindejaarsmarge en de bandbreedte ontwikkelingssamenwerking, is door de gelokaliseerde onderuitputting op de verschillende begrotingen voor de rijksbegroting in enge zin en het rijksbegrotingsdeel van de Sociale Zekerheid gerealiseerd.

De op deze aanvullende post geraamde fiscale uitvoeringskosten zijn voor 1996 niet meer nodig en vallen daarom vrij.

Bedragen in miljoenen guldens

NADER TE BEPALEN/TE VERDELEN OMBUIGINGEN	1996
NIET-BELASTINGONTVANGSTEN	
Stand Miljoenennota 1997	1 500,0
5. NIET TOT EEN IJKLIJN BEHOREND	
verkoop aandelen DAF	- 315,7
Totaal mutaties na de Miljoenennota 1997	- 315,7
Stand Najaarsnota 1996	1 184,3

Ontvangsten

Niet tot een ijklijn behorend

De geraamde ontvangstenpost buiten de sfeer van de microlasten (tevens niet relevant voor het beleidsrelevante tekort) wordt deels gerealiseerd via de opbrengst van de verkoop van aandelen DAF met 315,7 miljoen.

Bedragen in miljoenen guldens

ONTWIKKELINGSSAMENWERKING	1996
UITGAVEN	
Stand Miljoenennota 1997	6 776,9
2. BELEIDSMATIGE MUTATIES	
Rijksbegroting in enge zin	
humanitaire noodhulp	- 30,0
landenprogramma Azië en Oost-Europa	85,4
diversen	- 55,5
	- 0,1
Totaal relevante mutaties	- 0,1
Totaal mutaties na de Miljoenennota 1997	0,0
Stand Najaarsnota 1996	6 776,9

Uitgaven*Beleidsmatige mutaties*

De verlaging van de humanitaire noodhulp met 30 miljoen wordt veroorzaakt door vertragingen bij de herstelwerkzaamheden op Sint Maarten, waardoor de kosten van de herstelwerkzaamheden pas in 1997 tot betaling zullen komen.

De verhoging van 85,4 miljoen is de optelsom van een verhoging van 80 miljoen bij het programma Centraal-Aziatische Republieken en Oost-Europa en een verhoging van 5,4 miljoen bij het landenprogramma Azië. Deze verhoging heeft met name betrekking op de reconstructiehulp aan Bosnië, waartoe is opgeroepen door de Europese Unie en de Wereldbank. De verhoging bij het landenprogramma Azië wordt veroorzaakt door een gewijzigd kasritme bij onder meer het programma voor Pakistan, Bangladesh en overig Azië.

Bedragen in miljoenen guldens

CONSOLIDATIE	1996
UITGAVEN	
Stand Miljoenennota 1997	- 7 000,6
3. DESALDERINGEN	
Rijksbegroting in enge zin	
bijstelling in verband met FES en ISF	74,4
	74,4
Totaal relevante mutaties	74,4
Totaal mutaties na de Miljoenennota 1997	74,4
Stand Najaarsnota 1996	- 6 926,2

Uitgaven*Desalderingen*

De bijstelling op de post consolidatie (uitgaven en niet-belastingontvangsten) houdt verband met de geringere bijdrage van het FES aan andere begrotingen en een wijziging in de bijdrage van Verkeer en

Waterstaat aan het Infrastructuurfonds (ISF). De aanpassing dient om de geringere dubbeltelling voor de totale rijksbegroting te corrigeren.

Bedragen in miljoenen guldens

CONSOLIDATIE	1996
NIET-BELASTINGONTVANGSTEN	
Stand Miljoenennota 1997	– 7 000,6
3. DESALDERINGEN	
Rijksbegroting in enge zin	
bijstelling in verband met FES en ISF	74,4
	74,4
Totaal relevante mutaties	74,4
Totaal mutaties na de Miljoenennota 1997	74,4
Stand Najaarsnota 1996	– 6 926,2

Ontvangsten

Desalderingen

Zie toelichting bij de uitgaven.

BIJLAGE II

Onderstaand treft u een overzicht aan met het gebruik dat de departementen op dit moment van de eindejaarsmarge kunnen maken. Het overzicht is nog zeer indicatief.

Begroting		Maximale Eindejaars- marge (in mln.)	Eindejaars- marge 1996 o.b.v. Najaars- nota
2.	Hoge Colleges van Staat	2,5	2,3
3.	Algemene Zaken	0,5	0,5
5.	Buitenlandse Zaken	2,8	0
6.	Justitie	57,3	0
7.	Binnenlandse Zaken	61,2	32,4
8.	Onderwijs, Cultuur en Wetenschappen	344,0	0
9B.	Financiën	40,4	40,4
10.	Defensie	115,5	48,8
11A.	Volkshuisvesting, Ruimtelijke Ordening en Milieu- beheer (in enge zin)	68,1	68,1
11B.	Volkshuisvesting, Ruimtelijke Ordening en Milieu- beheer (Rijksgebouwendienst)	70,0 ¹	21,1
12.	Verkeer en Waterstaat	72,2	23,0
13.	Economische Zaken	31,2	31,2
14.	Landbouw, Natuurbeheer en Visserij	30,5	10,9
15.	Sociale Zaken en Werkgelegenheid (in enge zin)	16,4	4,9
15.	Sociale Zaken en Werkgelegenheid (SZ RBG-deel)	226,4	125,0
16.	Volksgezondheid, Welzijn en Sport (in enge zin)	25,0	0
16.	Volksgezondheid, Welzijn en Sport (Z RBG-deel)	101,0	0
Totaal		1265,0	408,6

¹ Conform kabinetsafpraak wijkt de eindejaarsmarge voor de RGD af van de 1%-regel: (t+1: 70 mln en t-1: 35 mln).